

Моїй матері

*«Щастя можна знайти навіть у найтемніші часи,
якщо не забувати обертатись до світла».*

Албус Дамблдор

Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>

Приїзд

То було дивне місто. Платформи автовокзалу впиралися просто в огорожу глибокого каналу. Зранку, коли під'їжджали до Міста біля Моря, почало сніжити, і Марта навіть трохи зраділа. Вона любила сніг, він вибілював світ довкола, робив чистішим. Та на вокзальній площі від білої ковдри майже нічого не лишилося, крихітні сніжинки, що торкалися нерухомої води каналу, також одразу зникали. Автобус поволі розвернувся і врешті причалив до платформи, мов корабель до пірсу.

Ледве втримуючи напхану речами сумку, дівчинка вибралася назовні. Довкола вирувала штовханина: пасажирів отримували багаж, зустрічаючі обнімали прибулих, хтось когось гукав, і всі поспішали. Та скільки дівчинка не ставала навшпиньки і не крутила головою, довготелесої фігури батька видно не було.

Що ж таке? Пані Олена, літня жіночка, яка взялася наглядати за Мартою по дорозі, телефонувала йому лише дві години тому, перш ніж зійти

на власній зупинці. Може, він переплутав рейс? Дівчинка багато разів чула від тітки Кіри, що на Алекса не можна покладатися, але щоб аж так... Невже він забув?

Щоб позбутися штовханини, вона відійшла вбік, до лавок біля каналу. Там на чавунній огорожі сидів великий мартин із золотавими очима і прискіпливо розглядав Марту, наче занадто відповідальний прикордонник.

— Мене мають зустріти, — навіщось повідомила йому дівчинка.

Мартин схилив голову набік і кліпнув. Марта зітхнула, поставила сумку на засніжену лаву і розирнулася довкола. Над накривками платформ стримів чорний триярусний шпиль якоїсь велетенської будівлі, на його вершечку осяйно зблискував флюгер. Трохи далі дівчинка розгледіла ще один шпиль, проте нижчий, масивніший.

Ні. Вона навіть дивитися не буде. Дівчинка повернулася спиною до шпилів та вокзальної площі і втупилася у воду. Звідти, мов із глибокого колодязю, на неї дивилося таке саме дванадцятирічне дівча з довгим волоссям, скуйовдженим після безсонної ночі, тільки вбрання у тої дівчинки було геть чорне.

«Тобі сподобається, — Алекс, мабуть, повторив це не менше ста разів. — Знайду тобі гарну школу, з'являться нові друзі. Ось побачиш. Все буде добре. Ну, годі. Годі, моя любя. Не треба більше плакати».

Навіть зараз, згадавши його слова, дівчинка обурено пересмикнула плечима. Що за дурню він

вигадав? Вона не плакала навіть на похороні. Навіть, коли покидала їхню з мамою квартиру і знала, що це назавжди, бо тітка Кіра її продає. Наче тут зарадиш слізьми. Мами більше немає. В Марти лишився тільки Серафін.

Дівчинка застромила руки до кишень, пальці лівої одразу намацали фігурку. Стало трохи легше.

Серафін був мамин янгол, старовинна ялинкова прикраса. Мама розповідала, що знайшла його у чарівній сувенірній крамниці Міста біля Моря, невдовзі після того, як народилася Марта. Пір'я на крилах, кучеряве волосся були на диво тонко викарбувані. Мабуть, через це янгол виглядав немов живий.

Малою Марта завжди просила потримати його хоч на хвилику, але мама не дозволяла. А рік тому раптом подарувала. Зняла з ялинки, коли вони вдвох святкували Різдво, про яке ніхто не знав, що воно — останнє.

Ну і нехай. Якщо батько по неї не прийде, вона знайде собі прихисток десь на каналі і буде жити там разом із Серафіном. Цілими днями роздивлятиметься крижинки, дивитиметься на небо і хмари, потоваришує з мартинами. Нічого, що спати на вулиці холодно, вона не боїться. Вона взагалі тепер майже нічого не боїться, бо все найжахливіше вже сталося.

«Може, так буде навіть краще, — ображено розмірковувала Марта. — Краще, ніж жити з тіткою Кірою, з її полохливими зойками і маніакальною

прихильністю до чистоти. І в сто разів краще, ніж з Алексом, який навіть зустріти її вчасно не годен. Нащо вона йому взагалі здалась — неясно. Якщо вона малям його не цікавила аж настільки, що він дозволив мамі від нього поїхати, то зараз тим паче не зацікавить».

Марта видобула янгола з кишені, показала йому канал і шпилі. Гладеньке тіло фігурки, вирізаної зі слонової кістки, було тепле, приємне на дотик. Серафін усміхався, підносячи флейту до вуст.

— Як гадаєш? Могли б ми тут жити?

Усмішка на обличчі фігурки, здавалося, стала ще осяйнішою.

— Звісно, — зітхнула дівчинка. — Я забула. Ти ж тут народився. І я теж. Ти, мабуть, радий повернутися на батьківщину. А я ось ні...

На тлі чорної огорожі тіло янгола здавалося неймовірно ламким, беззахисним. Та він все одно усміхався. Може, він хоче сказати, що їй треба бути сильною?

Дівчинка насупилася. Легко йому. Усміхатися набагато легше, коли ти вирізаний з кістки.

Автобус зрештою кудись поїхав від платформи, більшість пасажирів розійшлася. Від пронизливого вогкого вітру дівчинка почала тремтіти. Доведеться, мабуть, зателефонувати. Алекс же дав їй свій номер, сам забив у пам'ять телефону і написав «тато». Сподівався, мабуть, що вона так його називатиме. Та вона скільки не силувала себе, не могла такого сказати. Не могла, та й годі.

— Гей, дівчинко! Дівчинко! Це третя платформа? Тут був автобус?!

Мартин, що весь час сидів поряд на огорожі, пронизливо скрикнув і рвонув у низьке небо. Марта озирнулася. До неї, ледь тримаючись на височених підборах, крізь купи снігу і льоду пробиралася білявка з лискучим волоссям у вишуканій хутряній безрукавці.

— Ти Марта? — врешті спитала дівуля, добравшись до неї. — Марта Вітрецька?

Дівчинка спромоглася лише кивнути.

— Ой, слава Богу, врешті! — з полегшенням зойкнула та. — Чого ти так далеко забралася?! А я бачу — автобусу нема і вже злякалась, де тебе шукати? Трохи затрималася в перукарні. Алекс би мене на порох стер, якби я тебе пропустила. Ну, будемо знайомі. Я — Інґе. Його дівчина, — і вона широко усміхнулася, ніби чекаючи аплодисментів.

— То Алекс не приїде? — розгублено перепитала Марта.

— Звісно, приїде! — заворкотіла до неї дівуля. — Невже він не зустрів би свою донечку? Останнім часом тільки про тебе й мова. Він просто затримався на роботі. Зараз у нього дуже важливий проект. Ти навіть не уявляєш, скільки від цього залежить. Це твої речі? — Інґе оглянула важезну сумку на лаві. — Господи, ти що, туди цегли напхала? Татко все тобі нове купить. Ну, добре, бери її та біжімо до кафе. Тут такий дикий холод!

Та Марта вклякла на місці.

— Ти чого? — витріщицїлась на неї Інге.

— Я вас не знаю, — ледве вичавила з себе дївчинка і почервонїла, аж сльози виступили.

— Звісно, не знаєш, дурненька, — розсміялася Інге, проте трохи силувано. — Але ми з твоїм батьком разом вже три роки, гадаю, прийшов час познайомитися. Ходїмо, будь ласка, не треба вередувати, — вона вибагливо простягнула Марті руку. — Я не можу довго стояти на холодї, в мене холодова алергїя.

— Ось ви де! — На щастя, саме в цю мить з юрби перехожих вигулькнув Алекс у елегантному темному пальті і костюмі.

Марта ще ніколи не бачила батька при такому парадї, хоча, попри офіційне вбрання, вигляд він мав не менш розшарпаний, ніж зазвичай.

— З приїздом, люба, — Алекс нахилився обійняти її і Марта негайно вклякла, мов дерев'яна лялька. — Вибач, вирвався, як тільки зміг.

Дївчинка ввічливо торкнулася губами його холодної щоки і швидко відсторонилася.

— Дякувати Богу! — закотила очі Інге. — Бо я вже не знала, що робити.

Алекс кинув на неї запитальний погляд.

— Твоя дочка каже, що мене не знає. Мабуть, вирішила, що я її вкрасти хочу, — зі смїхом повідомила дївчина. — Хоча нічого дивного. Ти, мабуть, як завжди, і словом про нас не прохопився.

— Годї тобі, Інге, — скривився Алекс. — Марта просто трохи розгубилася, так, люба? — він знов

нахилився, щоб обійняти доньку за плечі — зріст мав аж надто високий. — Я ж розповідав тобі, як ми живемо з Інґе, пам'ятаєш?

Марта не могла пригадати. Може, щось таке їй було, проте Алекс ніколи не мав звички розповідати про себе. Завжди був не надто говіркий. Весь тиждень, що вони пробули разом після похорону, а потім ті два у жовтні, що пішли на залагодження опікунських справ, він здебільшого мовчав, або, зачинивши двері, сварився з тіткою Кірою на кухні. Хоча по-справжньому лаялася тільки тітка, Алекс сварився у свій спосіб — незворушно слухаючи. Марта тоді багато чого дізналася про батька. Мабуть, більше, ніж мама сказала їй за все життя. Що у нього кам'яне серце, що він безвідповідальний еґоїст, який корчив з себе Пікассо і зруйнував життя молодій дурній дівчини. Алекс не відхилив жодного з обвинувачень. Може, відчував справедливість цих слів? А може, йому було просто байдуже.

— Слухай, а де твої рукавички? — раптом схопив її за руку батько. Марта негайно відсмикнула долоню.

— Інґе, вона ж геть задубла! Треба було хоч у вокзал її завести! Скільки ж ви оце тут стояли?

— Саме це я і хотіла зробити! — образилась білявка. — Та вона не хотіла йти зі мною! Що я, потвоєму, мала вдіяти? Завжди, як я щось роблю, тобі не слава Богу! Наступного разу приходь сам і роби, як тобі треба!

— Добре, добре... — Алекс нервово смикнув плечем, підхопив Мартину сумку з лави і швидше повів усіх до машини.

— Треба буде купити Марті тепліший одяг, — примовляв він по дорозі. — І, мабуть, чоботи та кож. Допоможеш їй, Інге?

— Мені не холодно, — сказала Марта, але він не почув.

— Звісно! — засміялася білявка. — А ти, Марто, мені допоможеш навчити твого батька пристойно вдягатися. Три роки над цим б'юся. Алексе, ти так і на зустріч ходив? А ще сподіваєшся якихось успіхів. Ти взагалі бачив, як у тебе краватка зав'язана? — дівчина змусила його зупинитися посеред площі, щоб поправити вузол, що збився набік.

За кілька хвилин усі сиділи в машині. Батько ввімкнув опалення на повну, лискучий фольцваген тихенько загув і, тяжко перевалившись через трамвайні колії, поповз уздовж річки.

Дівчинці у таких машинах їздити ще не доводилося. Вона, звісно, знала, що батько добре заробляє, але відчувати це на собі їй випадало лише раз на рік, коли він приїздив до Сонячного міста провідати її. Був тоді майже непристойно щедрий. Їй зазвичай коштувало багатьох зусиль відрадити його від особливо дорогих подарунків, які — Марта це точно знала — до нестями розлютили б маму.

Дівчинку раптом почало нудити, мабуть, через задуху і сильний запах ароматизатора, а ще розболілася голова. Скоріше б вечір. Коли сідало сонце,

Марті зазвичай ставало легше, темрява заколисувала, у ній можна було заплющити очі та ні про що не думати.

Дівчинка забилася у найтемніший куток заднього сидіння, сподіваючись тихенько відсидітись, та батько взявся її розпитувати: чи не холодно було вночі? Чи швидко їхав автобус? А коли питання вичерпалися, навіщось заходився коментувати пейзаж за вікном: річка зветься Дюна, оце залізничний міст, далі автомобільний. Оце на тому березі телебашта, далі порт з поромами на острови, якось обов'язково поїдемо туди на вихідні.

— Коли саме, любчику? — в'їдливо поцікавилася Інге. — Ми он із тобою за літо і до моря не доїхали. Хоча, ти ж тепер татко... Може, хоч ти навчиш його дотримувати обіцянок, га, Марто?

— Відчепись від неї, — Алекс невдоволено зиркнув на дівчину. Білявка у відповідь зробила йому страшні очі.

Марта мовчки слухала. Найбільше їй хотілося, щоб вони врешті приїхали і вона могла б залишитися на самоті. Алекс казав, що у неї буде власна кімната. Оце добре, бо їй вже до смерті обридла однокімнатка тітки Кіри, де доводилося весь час вдавати, ніби з нею все нормально. Варто було Марті на п'ять хвилин завмерти, втупившись у вікно, як тітка кидала власні справи і починала її втішати.

Але виявилось, що їдуть вони не «додому», як називав Алекс місце, де вона відсьогодні мала жити.